

special automatisering

Zestig procent van de melkveehouders heeft een managementprogramma om de bedrijfsvoering te ondersteunen. Internet gaat het steeds meer voeden, voorspelt Karel Heijink. 'Het managementprogramma wordt het doorgefluk tussen stal en buitenwereld.'

Weet je wat een melkveehouder gemiddeld uitgeeft aan automatisering?' Karel Heijink stelt de vraag met een grijns die doet vermoeden dat het antwoord niet in de lijn der verwachtingen ligt. 'Wereldwijd tussen 250 en 500 euro per jaar.' Niet veel, voegt de directeur van Agrovision meteen toe. In de varkenshouderij ligt dat op hetzelfde niveau, maar de penetratiegraad van managementprogramma's op zeugenbedrijven is wél bijna honderd procent, vertelt Heijink, die directeur is van het vorig jaar uit Comveen en Siva ontstane Agrovision. De rundveehouderij loopt een paar passen achter de varkenshouderij aan. 'Het aantal dieren is kleiner en daarbij is de materie op het melkveebedrijf veel complexer en dus lastiger in een programma te vatten', ver-

klaart Heijink het verschil, terwijl hij de diverse terreinen als graslandmanagement, voeding en quotumbeheer noemt. Toch draaien er zo'n 9500 managementsystemen van verschillende merken bij melkveehouders, waardoor ongeveer zestig procent van de 'blijvende' veehouders met een computerprogramma werkt.

Scherper boeren

'Wat levert het op?', is de vraag die de potentiële koper op dit moment stelt. Heijink is eerlijk: 'Een boer met vijftig koeien kan zijn hele bedrijf nog met pen en papier runnen. NRS kan op zo'n bedrijf verdere ondersteuning bieden om tegevoet te komen aan wettelijke regelingen zoals het I&R-systeem en de Minas-administratie. Maar is het je doel om scherper

Risico op virussen houdt Johan Harbers bij managementprogramma

Johan Harbers zit dagelijks één tot anderhalf uur achter de computer en hij weet waarom. 'Ik kom uit een familie van boekhouders, wil verbanden leggen tussen cijfers en analyses maken.' Om het management en het werk met de 95 melkkoeien te verlichten heeft de melkveehouder uit Nieuw-Schoonebeek veel geautomatiseerd. 'Wat het in geld oplevert kan ik niet zeggen. Automatisering is een dure hobby. Maar het geeft gemoedsrust dat ik alles van de koeien weet en heb vastgelegd.' Aan dubbel invoeren heeft hij een hekel en daarom is ook het boekhoudprogramma en telebankieren gekoppeld aan het managementprogramma. 'We leveren een complete boekhouding aan. Dat bespaart ons zeker accountantkosten.' Naast de gegevens rondom de melkproductie

houdt Harbers ook bij welke handelingen er rondom de dieren plaatsvinden. 'Klauwbekappen, witvuilen, alles voer ik in. Zo kijk je meer naar het individuele dier en het helpt bij het nemen van beslissingen.' Bij de melkrobot staat een computer, wat het direct invoeren makkelijk maakt en daarnaast heeft hij op het kantoor ook nog een pc staan. Internetten doet hij echter op een aparte computer. 'Ik vind de veiligheid nog een probleem, je weet nooit of je virussen binnenhaalt.' Maar de uitwisseling met EDI zuivel en EDI NRS loopt wel via de bedrijfscomputer. 'Risico-arm,' bestempelt Harbers deze snelweg voor informatie, 'omdat het gaat om grote gerenommeerde bedrijven. Ik ga ervan uit dat deze bedrijven een goede virusscan hebben.'

te boeren, dan is het toch nodig om de aanschaf van een managementpakket te overwegen. Als je boer wilt blijven, win je het niet met pen en papier.'

Heijink vindt het, ongeacht de grootte van het bedrijf, toch een pluspunt om de dieradministratie thuis op de 'desk-top' te hebben staan, vooral nu de wetgever geen marges meer accepteert. 'Het bedrijfsregister en de dieradministratie moeten eenvoudigweg op orde zijn. Door de gegevens via het managementpakket te beheeren, heb je daar als veehouder altijd de beschikking over', redeneert de directeur. 'Standaardgegevens over het bedrijf moeten gewoon op de lokale pc staan. Op die manier kun je onmiddellijk informatie invoeren, bekijken en wijzigen. Ik zie een boer niet met strontlaarzen het kantoor binnenlopen om snel een attentielijst van het internet te halen. Eerst een koppeling met internet maken kost toch meer tijd,

vooral als duizenden boeren op hetzelfde moment de computer van NRS willen raadplegen.'

Datakloof dichten

Achter de dieradministratie van het managementprogramma hangt natuurlijk ook een heel regiment aan modules die op de pc draaien en processen aansturen, zoals de krachtvoerautomaat. Als Heijink een blik in de toekomst werpt, vraagt hij zich af of de automatisering er in de toekomst ook nog zo zal uitzien. 'Er is sprake van een datakloof,' concludeert hij, 'veel informatie zit in de pc en er wordt te weinig mee gedaan. Daarnaast vraag ik me ook af of alle adviezen wel in de programma's meegenomen worden.' Het besef dat veehouders in de regel geen getalenteerde computergebruikers zijn, is de laatste jaren ook in IT-kringen doorgedrongen. 'Een mens verandert niet zo snel en er kan

wel een generatie overheen gaan voordat het internet en de computer als volwaardige hulpmiddelen worden gezien.' Binnen Agrovision, waar ongeveer zestig mensen fulltime werken, heerst de opvatting dat het managementpakket zich de komende jaren steeds meer zal ontwikkelen als een soort doorgefluk en buffer tussen stal en buitenwereld. Programma's die ondersteuning bieden op het gebied van voeding, bemesting of quotumbeheer kunnen door veehouders vanaf externe computers via internet snel, betrouwbaar en goedkoop geraadpleegd worden. De externe data zijn actueel en dienstverlenende bedrijven zoals NRS en de zuivel- en de veevoerindustrie kunnen de bedrijfsspecifieke gegevens daar kwijt. Application Service Provider noemt Heijink dit. 'Je ziet ASP bijvoorbeeld nu al op kleine schaal ontstaan bij Rantsoenwijzer.' De gegevens van de melkproductieregistratie dienen

Karel Heijink: 'Ik zie een boer niet met strontlaarzen het kantoor binnenlopen om snel een attentielijst van het internet te halen'

als basis om de krachtvoergif van koeien uit te rekenen. De berekeningen vinden plaats op een externe computer, waar de gegevens van verschillende instanties bij elkaar komen. Via de bedrijfs-pc zijn de uitkomsten snel binnen te halen zonder dubbel typewerk. 'De volgende stap is om het krachtvoeradvies via de bedrijfs-pc en het managementprogramma naar de krachtvoercomputer te sturen.'

Meer financiële sturing

Heijink ziet bij het werken met ASP het contact tussen adviseur en veehouder ook veel efficiënter worden. 'De datakloof wordt op deze manier gedicht. Een voorlichter kan op afstand al bekijken hoe het op het bedrijf werkelijk gaat en daarop reageren', zegt hij met de klemtoon op werkelijk. 'Het gaat erom het bedrijf te beoordelen op bedrijfsspecifieke informatie en niet op standaard- of normgetallen.' Ook het uitbouwen van de financiële administratie staat op het verlanglijstje. 'Het wordt voor de melkveehouders steeds belangrijker de kostprijs goed in de gaten te houden.' Het voersaldo geeft hem daarvoor echter te weinig informatie. 'Het verschil tussen EDI zuivel en EDI voer is mij te oppervlakkig. Daar zit de rek niet meer in, de langetermijnkosten zou je meer moeten kunnen sturen. We kunnen veel meer maken dan de praktijk kan behappen', geeft Heijink aan, doelend op zijn ervaringen rondom de managementpakketten. 'Ik weet dat veel van de modules in zo'n programma beter kunnen worden benut. Het voordeel van de ASP-ontwikkeling is dat je met 1000 tot 1500 euro goedkoop kunt instappen in een managementprogramma en voor de rest van de kennis elders gaat shoppen. Wat je maar wilt.'

Alice Booij

Karel Heijink wil in managementpakketten en meer aansturen op financiële cijfers

Datakloof dicht en met internet